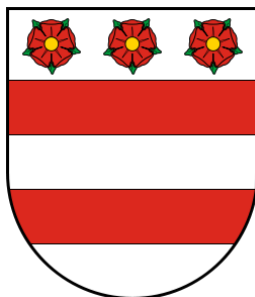

PROGRAM ROZVOJA MESTA PREŠOV

**NA ROKY 2015 - 2020
S VÝHLÁDOM DO ROKU 2025**

STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

September 2015

1 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť Programu rozvoja mesta Prešov na roky 2015 - 2020 obsahuje Víziu rozvoja mesta Prešov s výhľadom do roku 2025, zohľadňuje vnútorné špecifiká mesta Prešov, určuje hlavné ciele rozvoja mesta a indikátory plnenia plánovaného výsledku v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

1.1 Vízia mesta Prešov s výhľadom do roku 2025

Mesto Prešov
je prosperujúcim centrom Šariša,
príťažlivým pre jeho obyvateľov, podnikateľov a návštevníkov.
Svoju prosperitu stavia na pracovitých, kreatívnych a vzdelaných ľuďoch, na spolupráci a na otvorenom participatívnom procese s občanmi a partnermi.

- ❖ **Prešov je mestom, v ktorom samospráva proaktívne vytvára podmienky na tvorbu nových a udržanie existujúcich pracovných miest,** nezabúdajúc na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
- ❖ **Prešov je mestom, kde funguje bezpečná, dostupná, bezkolízna a ekologicky prijateľná doprava.**
- ❖ **Mesto Prešov eliminuje zásahy ohrozujúce a poškodzujúce životné prostredie a krajinu.** Mesto Prešov sa systematicky adaptuje na dopady zmeny klímy a zelená a modrá infraštruktúra je štruktúrovaná tak, že okrem estetickej a hygienickej napĺňa aj funkciu ochrany pred záplavami, vlnami horúčav, suchami. Mesto Prešov spolupracuje pri odstraňovaní rizík z environmentálnych záťaží a ich následnom využití.
- ❖ **Mesto Prešov je bezpečným mestom,** kde je efektívne a účinne chránené zdravie a majetok obyvateľov a návštevníkov. Mesto predchádza a je pripravené čeliť mimoriadnym udalostiam.
- ❖ **Prešov je mesto poskytujúce komplexné sociálne služby** s dôrazom na komunitný prístup, umožňujúci ich prijímateľom zotrvať vo svojom prostredí. Sociálne služby v Prešove sú dostupné pre všetky sociálne odkázané a znevýhodnené skupiny občanov a jednotlivcov. Prešov svojimi preventívnymi aktivitami účinne predchádza sociálnemu vylúčeniu.
- ❖ **Základné a materské školy v meste Prešov sú postupne rekonštruované a modernizované.** Školy, vďaka zriadeným špeciálnym triedam a inovatívnym vzdelávacím programom, uplatňujú individuálny prístup k vzdelávaniu a výchove nadaných detí a detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

- ❖ **V meste Prešov majú deti a mládež vytvorené podmienky pre umelecké vzdelávanie** v rôznych odboroch. Mimoškolská záujmová činnosť je bohatá na voľnočasové aktivity a je koordinovaná medzi školami, Centrom voľného času a inými inštitúciami na území mesta.
- ❖ **Prešov je mesto, kde sú vytvorené podmienky a infraštruktúra na všestranné kultúrne a športové vyžitie** rôznych vekových a záujmových skupín obyvateľov i návštevníkov mesta. Mesto Prešov maximálne využíva všetky predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu a je atraktívnou východiskovou lokalitou pre turistickú destináciu - Región Šariš, kde sa okrem turisticky zaujímavých atraktivít ponúkajú kvalitné a komplexné služby pre cestovný ruch.
- ❖ **Mesto Prešov spravuje rozvoj svojho územia efektívne a transparentne**, kvalita a dostupnosť služieb samosprávy je vysoká a Prešovčania sú zapájaní do rozhodovania, čím sa buduje ich pozitívny vzťah k mestu.

1.2 Ciele rozvoja mesta

Výstupom rozpracovania Vízie mesta do jednotlivých oblastí rozvoja je súhrn rozvojových cieľov. Každý cieľ má svoje indikátory výsledku, na základe ktorých sa môže hodnotiť progres v jeho dosahovaní.

1. Vytvoriť podmienky pre tvorbu pracovných miest

Indikátor výsledku:

- Počet novovytvorených pracovných miest, s priamou či nepriamou participáciou samosprávy mesta Prešov

2. Zvýšiť prejazdnosť, plynulosť a bezpečnosť dopravy

Indikátory výsledku:

- Úspora času v cestnej doprave
- Podiel ľudí využívajúcich verejnú osobnú dopravu voči individuálnej automobilovej doprave
- Počet dopravných nehôd
- Vytvorená a zavedená politika parkovania

3. Zvýšiť podiel nemotorovej dopravy

Indikátor výsledku:

- Podiel nemotorovej (hlavne cyklistickej) dopravy na celkovej delbe dopravnej práce

4. Skvalitniť životné prostredie na území mesta

Indikátory výsledku:

- Zlepšené hodnoty ukazovateľov stavu zložiek životného prostredia
- Množstvo zelene v m² na obyvateľa
- Kapacita vodných plôch v m³
- Úspory energie v budovách a zariadeniach samosprávy mesta
- % vyseparovaného komunálneho odpadu z vyprodukovaného celkového množstva odpadov

5. Zvýšiť ochranu obyvateľov mesta a ich majetku

Indikátory výsledku:

- Počet trestných činov na počet obyvateľov v porovnaní Prešovským samosprávnym krajom (PSK) a SR
- Počet priestupkov na počet obyvateľov v porovnaní PSK a SR
- Výška škôd spôsobená mimoriadnymi udalosťami

6. Skvalitniť a rozšíriť systém sociálnych služieb a sociálnej pomoci

Indikátory výsledku:

- Zavedené štandardy kvality poskytovania sociálnych služieb
- % prijímateľov terénnych a krátkodobých pobytových sociálnych služieb v meste oproti poberateľom dlhodobých pobytových služieb
- Fungujúca včasná a krízová intervencia
- % bezbariérových dostupných verejných budov a priestranstiev
- Aktualizovaný a realizovaný Komunitný plán v súlade s PRM
- Rekonštruované a dovybavené pobytové zariadenia Mesta Prešov

7. Skvalitniť výchovno-vzdelávací proces v materských školách

Indikátory výsledku:

- % hrubej zaškolenosti detí MŠ
- % pedagógov, ktorí získali nové vedomosti a zručnosti pri zavádzaní inovatívnych foriem a metód vzdelávania
- Počet detí využívajúcich zavedené nové inovatívne formy a metódy vzdelávania

8. Skvalitniť výchovno-vzdelávací proces pre základné vzdelávanie a záujmové umelecké vzdelávanie

Indikátory výsledku:

- % úspešnosti žiakov v Testovaní 9 vyučovací jazyk slovenský
- % úspešnosti žiakov v prírodných vedách
- % pedagógov, ktorí získali nové vedomosti a zručnosti pri zavádzaní inovatívnych foriem a metód vzdelávania
- Počet žiakov využívajúcich zavedené nové inovatívne formy a metódy vzdelávania
- Nárast počtu žiakov v umeleckých školách
- Zníženie počtu sociálno-patologických javov v školách

9. Zvýšiť návštevnosť podujatí skvalitnením ponuky pre kultúrne a športové vyžitie obyvateľov i návštevníkov mesta

Indikátory výsledku:

- Počet návštevníkov organizovaných kultúrnych a športových podujatí
- Počet spoločne plánovaných a realizovaných kultúrnych a športových aktivít viacerými aktérmi na území mesta

10. Vytvoriť z mesta Prešov východiskovú destináciu a zázemie služieb cestovného ruchu pre región Šariš

Indikátory výsledku:

- Počet návštevníkov mesta
- Výška dane z ubytovania
- Počet zážitkových aktivít v centre mesta
- Vypracovaná a realizovaná marketingová stratégia CR mesta a partnerov CR

11. Zvýšiť kvalitu spravovania mestskej samosprávy za účelom dosiahnutia vyššej dynamiky rozvoja územia

Indikátory výsledku:

- Výsledky spoločného systému hodnotenia kvality (CAF)
- Výsledky prieskumu verejnosti

2 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PRM Prešov sa zameriava na detailnejšie rozpracovanie prioritných programových oblastí a cieľov na úroveň konkrétnych opatrení a návrhov činností, na ktoré bude kladený dôraz. Zámerom programovej časti bolo nastaviť opatrenia tak, aby bolo možné komplexne naplniť vyšpecifikované ciele v jednotlivých rozvojových oblastiach. Opatrenia k jednotlivým cieľom majú priradené konkrétne indikátory výstupov, ktoré sú nástrojom pre monitoring napĺňania PRM Prešov.

Opatrenia sú zároveň rozpracované v programovej časti na úroveň činností, ktoré tvoria rámce pre konkrétne aktivity a projekty. Tieto budú podrobnejšie rozpracované v Akčnom pláne rozvoja mesta Prešov na roky 2016 - 2018, ako základ pre programové rozpočtovanie.

2.1 Programové oblasti rozvoja mesta Prešov

PROGRAMOVÁ OBLASŤ	CIELE
EKONOMICKÝ ROZVOJ	Vytvoriť podmienky pre tvorbu pracovných miest
DOPRAVA	Zvýšiť prejazdnosť, plynulosť a bezpečnosť dopravy
	Zvýšiť podiel nemotorovej dopravy
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Skvalitniť životné prostredie na území mesta
BEZPEČNOSŤ	Zvýšiť ochranu obyvateľov mesta a ich majetku
SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ	Skvalitniť a rozšíriť systém sociálnych služieb a sociálnej pomoci
VÝCHOVA A VZDELÁVANIE	Skvalitniť výchovno-vzdelávací proces v materských školách
	Skvalitniť výchovno-vzdelávací proces pre základné vzdelávanie a záujmovo umelecké vzdelávanie
KULTÚRA, ŠPORT, CESTOVNÝ RUCH	Zvýšiť návštevnosť podujatí skvalitnením ponuky pre kultúrne a športové vyžitie obyvateľov i návštevníkov mesta
	Vytvoriť z mesta Prešov východiskovú destináciu a zázemie služieb cestovného ruchu pre región Šariš
EFEKTÍVNE SPRAVOVANIE	Zvýšiť kvalitu spravovania mestskej samosprávy za účelom dosiahnutia vyššej dynamiky rozvoja územia

Programová oblasť EKONOMICKÝ ROZVOJ

Na samosprávy postupne prechádza z úrovne štátu veľké množstvo kompetencií, národná vláda si pritom ponecháva kontrolu nad väčšinou daňových príjmov. Finančné zdroje, ktoré majú miestne samosprávy k dispozícii, sú obmedzené a napäté. Striktné legislatívne pravidlá verejnej správy sú často obmedzujúce a súčasťou rozhodovacích procesov samospráv tak nie je veľká angažovanosť v ekonomickom rozvoji mesta.

Právne postavenie samospráv v ekonomickom rozvoji je limitované základným dokumentom, ktorým je Zákon 369/1990 Zb. o Obecnom zriadení. Oblasť ekonomického rozvoja sa týka §4 ods.3, ktorý uvádza: „Mesto (obec) pri výkone samosprávnych funkcií usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, najmä vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci, k využitiu miestnych zdrojov, k začatiu podnikateľskej činnosti právnických a fyzických osôb a zaujíma stanoviská k zámerom ich činnosti, ak sa týkajú záujmov obyvateľov a obce.“ V zásade ale nejde o aktívnu účasť samosprávy v ponímaní ekonomického rozvoja.

Ďalším dokumentom ovplyvňujúcim rozvoj mesta (obce) je Územný plán sídelného útvaru (ÚPSÚ). Územné plánovanie (podľa zákona) sústavne a komplexne rieši funkčné využitie územia, ustanovuje zásady jeho organizácie a vecne a časovo koordinuje výstavbu a iné činnosti ovplyvňujúce rozvoj územia. ÚPSÚ má váhu právnej normy a všetky aktivity na území mesta (obce) musia byť v súlade s týmto dokumentom.

Obe citované právne normy, napriek tomu, že pojednávajú o ekonomickom rozvoji, nie sú však stimulátorom aktívnej účasti samospráv v procese ekonomického rozvoja. **PRM Prešov má ambície nastaviť ekonomický rozvoj alebo miestny hospodársky rozvoj ako proces, ktorým partneri verejného, podnikateľského a mimovládneho sektora spoločne pracujú na vytváraní lepších podmienok pre hospodársky rast a tvorbu zamestnanosti s cieľom zlepšiť kvalitu života pre všetkých.**

Každá obec, podobne ako Prešov, má jedinečné miestne podmienky, ktoré môžu stimulovať alebo spomaliť jej hospodársky rozvoj. Tieto miestne znaky formovali základ pre návrh a realizáciu programovej oblasti mesta Prešov, zameranej na podporu ekonomického rozvoja mesta Prešov z úrovne Programu rozvoja mesta. Prešov za účelom zvýšenia dynamiky miestneho hospodárstva musí posilniť proces vzájomnej spolupráce s podnikateľskými subjektmi, musí byť aj lepším hospodárom v podnikoch, ktorých je zakladateľom a/alebo má svoju majetkovú účasť.

Súčasne si mesto uvedomuje, že firmy (veľké alebo malé) si často volia svoje umiestnenie nielen podľa faktorov ako je napr. disponibilná kvalifikovaná pracovná sila, blízkosť k trhom, či dopravné spojenie, ale aj faktorov ako sociálno-environmentálna situácia, úroveň bezpečnosti či kvalita riadenia mesta, resp. ústretovosť samosprávy k podnikateľom (procesy a procedúry, ktorým podnikatelia podliehajú).

V neposlednom rade si mesto Prešov uvedomuje, že pri tvorbe zamestnanosti, nie je možné zabudnúť na zaangažovanie znevýhodnených skupín obyvateľstva.

CIEĽ 1: Vytvoriť podmienky pre tvorbu pracovných miest

OPATRENIE 1.1:

Skvalitnenie existujúcich a vytvorenie nových činností vo výkone samospráv pre podporu rozvoja podnikania a zvyšovanie zamestnanosti

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ skvalitnenie komunikácie medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi,
- ♦ spoluprácu samosprávy mesta a inštitúcií poskytujúcich odbornú, finančnú a materiálno-technickú podporu (SOPK, RPIC, IPC, klastre, univerzity, ÚPSVAR, Daňový úrad, Soc. Poistovňa,...) za účelom definovania potrieb, problémov a ich riešení v oblasti podpory zvyšovania zamestnanosti,
- ♦ zisťovanie stavu podnikateľského prostredia a zavedenie nových opatrení pre podporu ekonomického rozvoja mesta,
- ♦ vyhľadávanie investorov v koordinácii so SARIOM a plnenie ich potrieb v medziach možností mesta,
- ♦ posilnenie odborných kapacít Mesta pre zavedenie asistenčného servisu pre potenciálnych a etablovaných investorov na území mesta,
- ♦ presadzovanie národných opatrení na zvýšenie dopravnej dostupnosti mesta (národné a medzinárodné dopravné ťahy),
- ♦ plánovanie a príprava nových plôch pre lokalizáciu investícií,
- ♦ spoločný marketing mesta, zamestnávateľov, podnikov, podnikateľov ako územia vhodného pre investovanie a rozvoj ekonomických činností,
- ♦ oceňovanie podnikateľskej kultúry a spoločensky zodpovedného podnikania,
- ♦ zlepšenie využívania nástrojov mesta (finančné, daňové, majetkové) na podporu rozvoja MaSP, ktoré vytvárajú pracovné miesta, najmä tých, ktorí vytvárajú vysokú pridanú hodnotu,
- ♦ prípravu a realizáciu projektov so zameraním na podporu zvyšovania zamestnanosti a zapojenie sa do rozvojových a finančných programov vrátane programov cezhraničnej spolupráce,
- ♦ prípravu PPP projektov (verejno-súkromné partnerstvo),
- ♦ udržanie kvalifikovanej pracovnej sily v meste výhodnou ponukou mestských nájomných bytov,
- ♦ ...

OPATRENIE 1.2:

Vytváranie podmienok pre vznik pracovných príležitostí využitím a zhodnotením majetku mesta Prešov

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ efektívne využívanie priemyselného parku a existujúcej technickej infraštruktúry,
- ♦ prípravu nových plôch na pozemkoch mesta Prešov pre realizáciu potenciálnych investícií (vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry), aktivít potenciálnych investorov,
- ♦ založenie, resp. spoluzaloženie sociálneho podniku / sociálnych podnikov,

- ♦ vytváranie chránených dielní a chránených pracovísk na pracoviskách samosprávy mesta a ním zriadených organizácií, ako aj v obchodných spoločnostiach s majetkovou/ obchodnou účasťou mesta,
- ♦ využitie budov v majetku mesta pre podporu rozvoja MaSP (pasport budov, ich stavebnotechnický stav, vhodnosť pre vybrané oblasti podnikania, príprava a spracovanie podnikateľských plánov pre využitie budov napr. zriaďovanie CZIS, zriadenie kultúrneho a kreatívneho centra, podnikateľské využitie hotela Senátor a ďalšie),
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Počet udalostí organizovaných (resp. spoluorganizovaných) mestom pre podporu podnikania, či získanie investorov*
- ✓ *Počet úspešných projektov so zameraním na podporu zvyšovania zamestnanosti a zapojenie sa do rozvojových a finančných programov*
- ✓ *Zavedenie asistenčného servisu pre potenciálnych a etablovaných investorov na území mesta*
- ✓ *Počet novo vytvorených pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov v chránených dielňach/pracoviskách v samospráve mesta a ňou zriadených organizáciách, ako aj v obchodných spoločnostiach s majetkovou/ obchodnou účasťou mesta*
- ✓ *Percento využitia priemyselného parku*
- ✓ ...

Programová oblasť

DOPRAVA

Akákoľvek rozsiahla dopravná výstavba (nové komunikácie, rozširovanie existujúcich komunikácií, budovanie ďalších parkovísk a pod.) nie je schopná sama o sebe trvalo uspokojiť všetky dopravné potreby v meste. Tie buď rastú rýchlejšie ako samotná dopravná výstavba, alebo dochádza k paradoxu, že ponuka komunikácií s vyššou kapacitou vyvoláva nárast ďalšej dopravy, čím sa opäť vyvoláva potreba ďalšej dopravnej výstavby. Je potrebné nájsť riešenia, ktoré rešpektujú prijateľné medze rozvoja automobilovej dopravy a uspokojujú dopravné potreby mesta iným spôsobom, berúc do úvahy výzvu: „Namiesto viac miesta pre automobily, viacej mesta pre ľudí.“

Mesto Prešov pristupuje k tejto výzve cez tri základné princípy a to: zvýšenie prejazdnosti mesta a plynulosti dopravy, zvýšenie podielu nemotorovej dopravy a zlepšenie situácie v parkovaní v meste.

Mesto Prešov má ambície sústrediť sa prioritne na opatrenia, ktoré by podporili väčšie využívanie verejnej osobnej dopravy (VOD) obyvateľmi mesta voči individuálnej osobnej doprave (individuálna automobilová doprava - IAD). Jedná sa hlavne o preferenciu VOD v premávke, zlepšenie kvality vozidlového parku VOD, zlepšenie úrovne poskytovaných služieb VOD, harmonizáciu jednotlivých druhov VOD, ako aj skvalitnenie dopravnej infraštruktúry, dopravného značenia, dopravných zariadení a riadenia dopravy.

Súčasťou riešení pre podporu nemotorovej dopravy v meste je budovanie a skvalitnenie cyklo-dopravnej infraštruktúry a pešej infraštruktúry s dôrazom na dostupnosť k zamestnaniu, či občianskej vybavenosti, ako aj systematické budovanie povedomia a motivácie obyvateľov využívať nemotorovú dopravu.

Situácia v parkovaní je dlhodobým problémom nielen mesta Prešov, ale aj iných miest. Jej riešenie si vyžaduje kombináciu efektívnej regulácie, ako aj výstavbu ďalších, hlavne hromadných parkovacích miest bez väčšieho nároku na záber územia. Mesto stavia svoju dlhodobú parkovaciu koncepciu nielen na súčasných potrebách, ale berie do úvahy aj dlhodobější scenáre rozvoja mesta.

CIEĽ 2: Zvýšiť prejazdnosť, plynulosť a bezpečnosť dopravy

OPATRENIE 2.1:

Zvýšenie podielu deľby prepravnej práce VOD oproti IAD

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ preferenciu VOD (buspruhy, riadenie križovatiek, koordinácia cestnej svetelnej signalizácie s preferenciou MHD, realizácia inteligentných dopravných systémov s preferenciou MHD),

- ♦ technickú a ekologickú obnovu vozidlového parku (nákup nových nízko podlažných, plne klimatizovaných autobusov, trolejbusov, duobusov, elektrobusev; alternatívny pohon autobusov na zemný plyn - CNG, LNG),
- ♦ zvyšovanie podielu elektromobility v MHD (modernizácia trolejbusových tratí, modernizácia depa; modernizácia meniarň trolejbusovej trakcie),
- ♦ kvalitu poskytovaných služieb MHD (plán dopravnej obslužnosti, infraštruktúra, informačné systémy),
- ♦ integráciu VOD (integrovaný dopravný systém - IDS v koordinácii regiónov Prešova a Košíc v rámci východoslovenského regiónu),
- ♦ ...

OPATRENIE 2.2:

Skvalitnenie dopravnej infraštruktúry, dopravného značenia, dopravných zariadení a riadenia dopravy

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ spracovanie strategických a koncepčných dokumentov (Masterplán dopravy v Prešove - základná stratégia rozvoja všetkých druhov dopravy na území mesta, Územný generel dopravy, Plán udržiateľnej mestskej mobility, Koncepcia rozvoja statickej dopravy),
- ♦ opravu, rekonštrukciu, budovanie dopravných ciest,
- ♦ rozšírenie trolejbusovej siete,
- ♦ koordináciu výstavby a rekonštrukciu sietí dopravnej a technickej infraštruktúry,
- ♦ zavádzanie inteligentných dopravných systémov (postupné zavádzanie centrálného dispečingu),
- ♦ vyhodnocovanie plánovaných zmien v doprave z hľadiska dopadov na MHD (eliminácia negatívnych vplyvov na predlžovanie jazdnej doby, dopravné kongescie a pod.),
- ♦ ...

OPATRENIE 2.3:

Regulácia statickej dopravy a budovanie parkovacích kapacít

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ vytvorenie komplexnej koncepcie parkovania,
- ♦ zavedenie rezidenčných a nerezidenčných regulatívov,
- ♦ obmedzujúce a zakazujúce opatrenia (VZN, dopravné značenie),
- ♦ parkovanie v obytných zónach (revitalizácia existujúcich a budovanie nových parkovacích kapacít v obytných zónach),
- ♦ hromadné podzemné a povrchové parkoviská (hromadné parkoviská vrátane záchytných parkovísk s nadväznosťou na IDS),
- ♦ výstavbu parkovísk pri termináloch IDS (Park&Ride, Bike&Ride, Kiss&Ride),
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Počet opatrení na zvýšenie preferencie VOD voči IAD*

- ✓ *Počet nových/prerobených vozidiel MHD vyhovujúcich ekologickým kritériám a cestovateľskému štandardu*
- ✓ *Počet km obnovených či nových komunikačných ciest v meste*
- ✓ *Počet vybudovaných parkovacích miest*
- ✓ ...

CIEĽ 3: Zvýšiť podiel nemotorovej dopravy

OPATRENIE 3.1:

Budovanie a skvalitnenie cyklo-dopravnej infraštruktúry

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ konceptnú programovú, projektovú prípravu,
- ♦ opravu, rekonštrukciu a budovanie cyklo-dopravných ciest,
- ♦ dobudovanie cyklo-dopravného vybavenia (stojany a parkovacie miesta pre bicykle, požičovňa bicyklov, cyklobusy a pod.),
- ♦ ...

OPATRENIE 3.2:

Zvýšenie povedomia a motivácie obyvateľov využívať cyklodopravu

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ efektívne zvyšovanie cyklo-dopravnej kultúry (koexistencia motorovej a nemotorovej dopravy),
- ♦ zvyšovanie informovanosti o možnostiach a výhodách cyklodopravy,
- ♦ ...

OPATRENIE 3.3:

Budovanie a skvalitnenie pešej infraštruktúry s dôrazom na dostupnosť občianskej vybavenosti

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ efektívnu optimalizáciu pešej dopravy (generel dopravy),
- ♦ zvyšovanie komfortu pešej dopravy (ozelenenie - tienenie, hluková a protiprachová izolácia, prestrešenie, bezbariérovosť, bezpečnosť...),
- ♦ rozširovanie zón s voľným pohybom chodcov a osobitným režimom dopravnej obsluhy,
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Počet km obnovených/novovybudovaných cyklodopravných ciest*
- ✓ *Počet nových prvkov cyklodopravného vybavenia*
- ✓ *Počet opatrení na zvýšenie komfortu pešej dopravy*
- ✓ ...

Programová oblasť

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kvalita životného prostredia mesta, prostredie v ktorom žijeme, pracujeme, respektíve trávimy svoj voľný čas je jedným zo základných atribútov konkurencieschopnosti mesta. Mnohí obyvatelia a investori považujú úroveň životného prostredia za jeden zo svojich základných lokalizačných faktorov.

Na základe identifikovaných problémov a príležitostí s cieľom zlepšenia životného prostredia sa mesto Prešov bude sústreďovať na koncepčné prístupy ku skvalitneniu zelenej a modrej infraštruktúry, hlavne s dôrazom na jej funkcionality. Pre zlepšenie kvality ovzdušia budú realizované aktivity súvisiace hlavne so znížením prašnosti a celkových emisií z automobilovej dopravy.

Mesto Prešov zvyšovaním energetickej efektívnosti a zvyšovaním podielu obnoviteľných zdrojov energie, najmä v budovách a zariadeniach v správe mesta, nielenže bude šetriť finančné zdroje, ale aj znížiť produkciu CO₂, čím prispeje k zlepšeniu kvality ovzdušia a v neposlednom rade k zmierňovaniu zmeny klímy.

V odpadovom hospodárstve sa mesto Prešov bude zameriavať na zlepšenie triedenia odpadu a na materiálové a energetické využívanie odpadu. Vytvorením vhodných podmienok pre separovanie vo všetkých mestských budovách a mestských organizáciách sa nielen ušetrí, ale samospráva mesta bude slúžiť ako príklad a inšpirácia pre verejnosť.

Zhodnotením možností rekultivácie a sanáciou environmentálnych a predpokladaných environmentálnych záťaží a hnedých plôch bude mesto vytvárať priestor na zeleň, stavebné pozemky, resp. plochy pre podnikanie.

Nepriaznivé dopady zmeny klímy (zvýšená frekvencia a intenzita povodní, búrok, súch, vln horúčav) majú a budú mať ešte väčší negatívny vplyv na zdravie a majetok, ako aj na celkovú dynamiku rozvoja mesta. Prešov ako jedno z prvých miest na Slovensku zahrnuje do svojho rozvojového plánu tému adaptácie sa na zmenu klímy a má ambície systematicky a komplexne pristupovať ku celej škále adaptačných opatrení.

Zvýšenie environmentálneho uvedomenia je v PRM Prešov chápané ako komplexný proces, ktorý bude zahrňovať volených a výkonných zástupcov samosprávy mesta, ako aj všetky kategórie obyvateľov. Mimoriadna pozornosť bude venovaná podpore environmentálnych praktických činností na školách a škôlkach a zapojeniu obyvateľov do tvorby a úpravy zelenej a modrej infraštruktúry vo svojom bydlisku, resp. v jeho okolí.

Zlepšenie manažmentu životného prostredia (ŽP) na území mesta bude nevyhnutným predpokladom pre zlepšenie stavu životného prostredia. Zámerom je environmentálne rozhodovanie s využitím dostatočných informácií o stave životného prostredia a geografického informačného systému pre koordináciu aktivít environmentálneho a neenvironmentálneho charakteru.

CIEĽ 4: Skvalitniť životné prostredie na území mesta

OPATRENIE 4.1:

Skvalitnenie, obnova a budovanie zelených a modrých plôch

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ prípravu a implementáciu koncepčných riešení zelených a modrých plôch,
- ♦ výsadbu funkčnej zelene (zníženie prašnosti, hlučnosti, tienenie, zachytávanie vody, ochladzovanie, ionizácia vzduchu apod.),
- ♦ budovanie zelene vo vnútroblokových a v medziblokových plochách sídlisk,
- ♦ budovanie a revitalizácia verejných priestranstiev a parkov,
- ♦ obnovu a tvorbu stromoradií (alejí),
- ♦ zachovanie mŕtvych ramien a mokradí,
- ♦ regeneráciu poškodených zelených a modrých plôch,
- ♦ likvidáciu invázných druhov rastlín,
- ♦ podporu využívania vegetačných striech/ strešných záhrad,
- ♦ podporu a využívanie vertikálnej zelene na fasádach budov, trelážach, balkónoch a lodžiách,
- ♦ zavedenie postupov hospodárenia so zrážkovými vodami,
- ♦ tvorbu vsakovacích rigolov a zelených remízok,
- ♦ ...

OPATRENIE 4.2:

Zníženie prašnosti a skvalitnenie ovzdušia v meste

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ zavádzanie a podporu nízkoemisnej VOD,
- ♦ vymedzovanie tranzitnej dopravy mimo zastavané územie mesta,
- ♦ zmenu dopravného vozidlového parku mesta s prihliadnutím na zásady znižovania uhlíkovej stopy,
- ♦ zvýšenie účinnosti a frekvencie letnej údržby ciest, čistenia, predovšetkým „mokrého“ čistenia, polievania ciest a pod.,
- ♦ zmeny postupov zimnej údržby ciest (používať menej posypového materiálu malej frakcie a soli),
- ♦ vytvorenie podmienok pre e-mobilitu v meste,
- ♦ ...

OPATRENIE 4.3:

Zvýšenie energetickej efektívnosti

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ zadefinovanie konkrétnych činností pre zvýšenie energetickej efektívnosti prevádzkovaných nehnuteľností na základe novej energetickej koncepcie,
- ♦ zvýšenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov,

- ♦ využívanie odpadového tepla priamo na mieste,
- ♦ zavádzanie zásad energetickej efektívnosti pri výstavbe nových stavieb,
- ♦ zavedenie energetického manažmentu budov mesta,
- ♦ využívanie solárnej energie na mestských budovách, zastávkach MHD a pod.,
- ♦ ...

OPATRENIE 4.4:

Zlepšenie systému odpadového hospodárstva

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ určenie smerovania rozvoja odpadového hospodárstva na úrovni mesta (spracovanie programu odpadového hospodárstva mesta na roky 2016 -2020),
- ♦ separovaný zber komunálneho odpadu, jeho dotriedňovanie, balenie a skladovanie, vrátane odvozu na konečné spracovanie,
- ♦ materiálové a energetické využitie odpadov,
- ♦ zefektívnenie systému zberu biologicky rozložiteľného odpadu a možností jeho spracovania,
- ♦ vytvorenie vhodných podmienok pre separovanie komunálneho odpadu vo všetkých mestských budovách a mestských organizáciách,
- ♦ na zber, spracovanie, zhodnotenie bioodpadu (biomasy) z údržby verejnej zelene a zo súkromnej zelene,
- ♦ ...

OPATRENIE 4.5:

Sanácia environmentálnych záťaží a predpokladaných environmentálnych záťaží

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ monitoring predpokladaných environmentálnych záťaží,
- ♦ prípravu sanácií environmentálnych záťaží,
- ♦ zhodnotenie možností rekultivácie a využitia brownfieldov na zeleň, stavebné pozemky, plochy pre podnikanie, oddych, a pod.
- ♦ ...

OPATRENIE 4.6:

Adaptovanie sa na nepriaznivé dopady zmeny klímy (zvýšená frekvencia a intenzita povodní, búrok, such, vln horúčav)

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ realizáciu adaptačných opatrení v zmysle komplexného adaptačného plánu,
- ♦ zapracovanie adaptačných cieľov do plánovacích (územný plán, PRM) a ďalších strategických a koncepčných dokumentov (napr. MÚSES - Miestny územný systém ekologickej stability),
- ♦ zapojenie obyvateľstva do adaptačných procesov,
- ♦ zavedenie nástrojov pre zahrnutie negatívnych následkov zmeny klímy na infraštruktúru mesta, na ľudské a prírodné systémy do rozhodovacích procesov na všetkých úrovniach riadenia mesta,

- ♦ implementáciu regulatív podporujúcich adaptáciu na nepriaznivé dopady zmeny klímy na územie mesta do územného plánu,
- ♦ ...

OPATRENIE 4.7:

Zvýšenie environmentálneho uvedomenia obyvateľov

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ zvyšovanie environmentálneho povedomia zamestnancov mesta,
- ♦ zvyšovanie environmentálneho povedomia a environmentálneho správania obyvateľov, podnikateľov, investorov na území mesta,
- ♦ podporu environmentálnych praktických činností na školách a škôlkach (napr. pestovanie ovocia, zeleniny i kvetín v školách a škôlkach v rámci vzdelávania a voľnočasových aktivít s rodičmi),
- ♦ zapojenie obyvateľov do tvorby a úpravy zelenej a modrej infraštruktúry v okolí svojho bydliska,
- ♦ motivovanie obyvateľstva k pestovaniu na balkónoch - súťaže o najkrajší/najzelenší balkón, najväčšiu úrodu zeleniny a ovocia na balkóne a pod.,
- ♦ ...

OPATRENIE 4.8:

Zlepšenie manažmentu ŽP na území mesta

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ kvalitné plánovanie v oblasti ochrany a tvorby ŽP (zber dát a informácií o stave ŽP na jednom mieste, aktualizácia ÚP a MÚSES, tvorba plánu ochrany a starostlivosti o zeleň, resp. ďalších dokumentov),
- ♦ zvýšené využívanie mestských legislatívnych nástrojov na manažment kvality ŽP (VZN, regulatívy pri rozhodovaní, interné smernice a pod.),
- ♦ využívanie geografického informačného systému pre koordináciu výsadby zelene, lokalizáciu inžinierskych sietí, územné plánovanie, správu/údržbu ciest a pod.,
- ♦ zavedenie systému „zeleného“ verejného obstarávania,
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Počet obnovených alebo vybudovaných prvkov zelenej a modrej infraštruktúry (parky, stromoradia, jazierka, fontány a pod.)*
- ✓ *Plocha nových a zrekonštruovaných parkov a zelených plôch*
- ✓ *Plocha sanovaných environmentálnych záťaží z celkovej plochy záťaží na území mesta,*
- ✓ *Koncentrácia prachových častíc PM 10*
- ✓ *Úspory energie v budovách a zariadeniach samosprávy mesta*
- ✓ *% triedenia komunálneho odpadu*
- ✓ *Počet adaptačných opatrení na základe adaptačnej stratégie*
- ✓ *Počet obyvateľov zapojených do ochrany a tvorby ŽP*
- ✓ *Iniciovaný komplexný systém manažmentu ŽP*
- ✓ ...

Programová oblasť B E Z P E Č N O S Ť

Programová oblasť „Bezpečnosť,, je spracovaná ako samostatná **rozvojová oblasť s cieľmi a opatreniami, zameranými prioritne na ochranu obyvateľov mesta, ich života, zdravia i majetku, ako aj na ochranu územia mesta**. Zároveň je však aj prierezovou oblasťou s prepojenosťou na:

- dopravu a dopravnú bezpečnosť chodcov (vrátane bezbariérovosti pre ľudí s obmedzeným pohybom), cyklistov a motorových účastníkov dopravy,
- kvalitu bývania a prostredia pre život (ochrana a čistota verejných priestranstiev, ochrana zelene),
- kultúrny, spoločenský a športový život v meste (bezpečnosť účastníkov podujatí, udalostí),
- kvalitu a ochranu životného prostredia pri zabezpečovaní vzniknutých mimoriadnych udalostí, ako aj pri realizácii adaptačných opatrení na dopady zmeny klímy,
- návštevnosť mesta a mestský turizmus pri zabezpečovaní bezpečnosti návštevníkov proti krádežiam, obťažovaniu a pod.

Ďalšie opatrenia pre zvýšenie bezpečnosti obyvateľov mesta i jeho návštevníkov sú definované a plánované aj v relevantných programových oblastiach a to „Životné prostredie“ - Opatrenie 4.6 Adaptovanie sa na nepriaznivé dopady zmeny klímy a v mnohých opatreniach z oblasti „Doprava“.

Podľa celoslovenských hodnotení v rámci MV SR je mesto Prešov štatisticky bezpečným mestom na Slovensku (počet priestupkov i trestných činov v meste od roku 2009 klesá). Je však zároveň tretím najväčším mestom na Slovensku (z hľadiska počtu obyvateľov), čím sa stáva aj miestom, kde je predpoklad vyššej miery kriminality v prepočte na obyvateľa a v porovnaní s menšími mestami či vidieckym okolím mesta.

V záujem udržania trendu bezpečného mesta, je jedno z opatrení zamerané na zvyšovanie účinnosti práce bezpečnostných zložiek s dôrazom na spoluprácu mestskej (MsP) a štátnej polície, ako aj s ďalšími bezpečnostnými a záchrannými zložkami. Významnou mierou k zvýšeniu účinnosti práce polície a k prevencii kriminality prispel v priebehu rokov 2009 - 2014 kamerový systém, ktorý bude potrebné udržiavať a rozširovať do ďalších, kriminalitou ohrozených, lokalít mesta. Súčasťou zvyšovania účinnosti MsP je aj jej personálne posilnenie, modernizácia a doplnenie materiálno-technického zabezpečenia.

Stále nedostatočnou mierou sa do vytvárania bezpečného prostredia v meste zapája verejnosť. Nízke povedomie ľudí je bariérou pre bezpečné zapojenia sa občanov do odhaľovania, či dokazovania trestných činov, priestupkov, ako aj k aktívnejšej a cielenej vlastnej ochrany - seba samého a svojho majetku. Prostriedkami na zlepšenie tohto stavu a zvyšovanie uvedomenia obyvateľov sú plánované informačné, osvetové a výchovno-vzdelávacie aktivity bezpečnostných zložiek pre vybrané cieľové skupiny obyvateľov. Veľký dôraz bude potrebné klásť na osvetu, výchovu, vzdelávanie, ako aj prevenciu užívania drog a omamných látok, najmä v skupine mladých ľudí a mladistvých v spolupráci so školami a inými subjektmi, pôsobiacimi v oblasti prevencie vzniku sociálno-patologických javov.

Vzniknuté škody a riešenia dôsledkov mimoriadnych udalostí (požiare, havárie, nadmerné znečistenie ovzdušia v dychovej zóne človeka, snehové kalamity, povodne a pod.) sú finančne náročné. Preto PRM Prešov venuje pozornosť zvýšeniu ochrany obyvateľov mesta a ich majetku a zvyšovaniu odolnosti územia mesta na zvláštne a mimoriadne udalosti. Dôraz bude kladený na skvalitňovanie krízového riadenia, spoluprácu pri riešení mimoriadnych udalostí, na organizovanejší a účinnejší výkon samosprávy mesta v tejto oblasti, ako aj na zabezpečenie včasnej informovanosti širokej verejnosti.

CIEĽ 5: Zvýšiť ochranu obyvateľov mesta a ich majetku

OPATRENIE 5.1:

Zefektívnenie a zvýšenie účinnosti výkonu bezpečnostných zložiek v meste

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ spoluprácu MsP s ďalšími zložkami samosprávy mesta, policajným zborom SR (PZ SR) a ďalšími relevantnými inštitúciami,
- ♦ aktívne využívanie kamerového systému MsP a jeho ďalšie rozširovanie do problémových zón mesta,
- ♦ vybavenie/doplnenie vozového parku MsP vozidlami na alternatívny pohon CNG,LPG, elektromobily/elektrobicykle,
- ♦ zvýšenie počtu mestských policajtov v teréne a vytvorenie cyklistických hliadok,
- ♦ budovanie špecializovanej odbornej kapacity mestskej polície (napr. pre doručovanie prednášok špecifickým cieľovým skupinám - MŠ, ZŠ; na pozície v call-centrách atď.),
- ♦ nácviky zásahov bezpečnostných zložiek,
- ♦ pravidelnú aktualizáciu údajov o kriminalite v meste,
- ♦ vytvorenie a využívanie „mapy priestupkovosti mesta“,
- ♦ účinnejší dosah bezpečnostných informácií k verejnosti prostredníctvom zriadenej samostatnej interaktívnej webovej stránky MsP,
- ♦ preventívnu činnosť polície proti páchaniu priestupkov pod vplyvom návykových látok,
- ♦ riadenie statickej a dynamickej dopravy,
- ♦ pripravenosť riešiť bezpečnostný aspekt problematiky migrantov zo zahraničia,
- ♦ ...

OPATRENIE 5.2:

**Zapojenie verejnosti do ochrany života, zdravia a majetku v meste
(chrániť seba a byť vnímavý k ochrane ostatných)**

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ realizáciu prednáškovej činnosti mestskej polície a PZ SR (napr. o základných zásadách bezpečného správania sa na verejnom priestranstve v dennej a nočnej dobe a ďalšie),
- ♦ informačné a osvetové aktivity (výstavy, dni otvorených dverí) poukazujúce na možné trestné činnosti, spôsob ich prevedenia a ako im predchádzať, resp. ako na ne reagovať,

- ♦ osvetu chodcov v dopravnej premávke na MŠ, ZŠ (vybudovanie dopravného ihriska), kluboch seniorov, materských centrách a pod.
- ♦ inováciu a realizáciu dlhodobých školských výchovno-vzdelávacích programov a projektov (prevencia kriminality mladistvých, alkoholová a drogová prevencia),
- ♦ možnosti, ako sa zapojiť do ochrany zdravia a majetku (budovaním dôvery, spolupráce a možností ohlasovania, prijímania podnetov, vytvárania občianskych hliadok a pod.),
- ♦ zlepšenie povedomia verejnosti, ako sa správať v čase zvláštnych a mimoriadnych udalostí a zvýšenie schopnosti sebaochrany obyvateľstva,
- ♦ oceňovanie "statočných" občanov (podpora občianskej statočnosti),
- ♦ realizáciu edukačnej činnosti u marginalizovaných skupín obyvateľstva s cieľom znížiť sociálno-patologické javy a tým celkovú trestnú činnosť,
- ♦ ...

OPATRENIE 5.3:

Zvyšovanie odolnosti územia mesta na zvláštne a mimoriadne udalosti prostredníctvom účinného riadenia rizík

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ zvýšenie profesionálnej pripravenosti orgánov krízového riadenia a jednotiek civilnej ochrany,
- ♦ rozvíjanie spolupráce s právnickými osobami a fyzickými osobami a verejnoprávnymi inštitúciami s humanitárnym poslaním, dobrovoľníckymi organizáciami, ktoré v rámci svojej pôsobnosti sú činné v prípadoch mimoriadnej udalosti alebo mimoriadnej situácie pri záchranných prácach,
- ♦ zabezpečenie prepojitelnosti komunikačných systémov, a tým zvýšenie účinnosti a lepšej koordinácie všetkých zúčastnených záchranných zložiek (napr. monitoring GPS záchranných zložiek pri mimoriadnych situáciách a pod.),
- ♦ zabezpečenie priechodnosti všetkých komunikácií na území mesta na zásah záchranných, požiarnych a policajných zložiek,
- ♦ vytvorenie jednotného informačného systému vyhodnocovania následkov mimoriadnych udalostí,
- ♦ vytvorenie organizačného a personálneho zabezpečenia MsÚ v oblasti civilnej ochrany,
- ♦ rýchle a operatívne vyrozumievanie osôb a zložiek krízového riadenia a včasné varovanie obyvateľstva pred hroziacim nebezpečenstvom v prípade mimoriadnych udalostí a krízových situácií,
- ♦ spoluprácu s cezhraničnými partnermi, ako aj s krajinami Európskej únie v oblasti prevencie, pripravenosti a rýchleho reagovania na závažné mimoriadne udalosti, ako i pri riešení humanitárnej pomoci, ochrany kritickej infraštruktúry a civilného núdzového plánovania prostredníctvom projektov EÚ zameraných na uvedené oblasti,
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Počet mestských policajtov*
- ✓ *Počet kamier na území mesta*

- ✓ *Počet nových vozidiel MsP s alternatívnym pohonom*
- ✓ *Počet účastníkov vzdelávacích aktivít realizovaných MsP*
- ✓ *Počet osvetových aktivít pre širšiu verejnosť*
- ✓ *Vybudovaný varovný a dorozumievací systém v prípade mimoriadnych udalostí*
- ✓ *Počet zamestnancov mesta Prešov so 100% pracovnou náplňou v oblasti civilnej ochrany a mimoriadnych udalostí*
- ✓ *Počet projektov realizovaných s cieľom skvalitňovania krízového riadenia*
- ✓ *...*

Programová oblasť **SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ**

Existujúca prognóza vývoja demografickej štruktúry obyvateľov, ako aj zmeny v štruktúre poberateľov dôchodkov naznačujú, že najrýchlejšie sa zvyšuje počet obyvateľov v poproduktívnom veku. Demografický vývoj v Prešovskom kraji a v meste Prešov, podobne ako v celej EÚ (starnutie obyvateľstva, vyšší priemerný vek a civilizačné ochorenia, vyšší vek odchodu do dôchodku, nárast špeciálnych diagnóz,...) predpokladá nárast počtu obyvateľov vyžadujúcich rôzne formy podpory prostredníctvom sociálnych služieb. Vzhľadom na starnutie obyvateľov mesta Prešov, je počet miest v pobytových zariadeniach sociálnych služieb v meste Prešov nepostačujúci a je potrebné vytvárať nové miesta v súlade s národnou politikou humanizácie pobytových zariadení a deinštitucionalizácie.

Vzhľadom na skutočnosť, že zamestnaní členovia rodín nemajú podmienky pre starostlivosť o starých či chorých členov rodiny, rastie potreba kvalitných terénnych a ambulantných sociálnych služieb v domácom prostredí klienta, akými sú opatrovateľská služba, prepravná služba, sociálne služby poskytované v dennom stacionári, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, stravovanie dôchodcov, pracovne i odľahčovacia služba ako súčasť terénnych a ambulantných služieb a pod.

Škála sociálnych služieb v súlade so Zákonom NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách je široká. Poskytujú sa viacerým cieľovým skupinám vrátane sociálne vylúčeným, či sociálnym vylúčením ohrozeným ľuďom, preto je nevyhnutné realizovať činnosti a aktivity so zameraním na prevenciu sociálneho vylúčenia, a tým aj prevenciu chudoby a iných sociálno-patologických javov, s využitím a rozširovaním komunitných činností v existujúcich a priestorovo rozšírených komunitných centrách v meste.

Opatrenie „Bezbariérové mesto“ je zamerané na zabezpečenie bezbariérovej dostupnosti verejných priestranstiev a verejne dostupných budov pre ľudí zdravotne postihnutých - nevidiacich, nepočujúcich, pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu, pre telesne postihnutých, pre matky s kočíkmi a ďalších, v spolupráci s neziskovým sektorom.

V záujme zosúladenia rodinného a pracovného života bude dôležité na komunitnej úrovni venovať pozornosť možnostiam umiestňovania detí do zariadení služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku a poskytnúť mladým rodinám s nízkymi príjmami, ako aj osamelým rodičom možnosť bývania v cenovo dostupných nájomných bytoch, resp. v tzv. štartovacích nájomných bytoch, vytvárať podmienky pre novú výstavbu, zároveň vytvoriť podmienky na realizáciu zámerov stanovených v Koncepcii politiky sociálneho bývania v meste, ktorá definuje bývanie od prístreší cez núdzové bývanie až po samostatné bývanie.

Sociálne služby poskytujú na území mesta verejní a neverejní poskytovatelia, často tú istú službu tým istým prijímateľom, preto je dôležité, aby tieto činnosti boli koordinované, aby dochádzalo k zefektívňovaniu spolupráce a vzájomnej informovanosti všetkých aktérov v oblasti poskytovania sociálnych služieb a sociálnej starostlivosti.

CIEĽ 6: Skvalitniť a rozšíriť systém sociálnych služieb a sociálnej pomoci

OPATRENIE 6.1:

Skvalitnenie poskytovania jestvujúcich opatrovateľských, terénnych, ambulantných sociálnych služieb a zavedenie nových

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ vytvorenie minimálnych štandardov poskytovania sociálnych služieb (štandardy pre služby poskytované mestom Prešov, resp. zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešova, systém monitorovania dodržiavania minimálnych štandardov týchto služieb),
- ♦ zvýšenie personálnych a odborných kapacít pre poskytovanie terénnych sociálnych služieb,
- ♦ krízovú intervenciu pre osoby v nepriaznivej sociálnej situácii (závislé osoby, násilie v rodinách a pod.),
- ♦ posilnenie dobrovoľníctva v terénnych sociálnych službách,
- ♦ zvýšenie povedomia obyvateľov mesta o možnostiach a výhodách terénnych sociálnych služieb,
- ♦ ...

OPATRENIE 6.2:

Humanizácia existujúcich pobytových sociálnych služieb

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ rekonštrukciu a humanizáciu zariadení pobytových sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešov,
- ♦ zvýšenie kapacity a kvality služieb pre ľudí bez domova (rekonštrukcia, resp. budovanie nového útulku pre ľudí bez domova),
- ♦ rozšírenie kapacity v Zariadeniach opatrovateľskej služby (napr. pre osoby po akútnom zdravotníckom ošetrovaní s potrebou ďalšej sociálno-zdravotnej starostlivosti a pod.),
- ♦ zriadenie pracovísk pracovnej terapie (napr. sociálny podnik, chránené dielne...) s cieľom obnovy, resp. nácviku pracovných zručností a umožniť marginalizovaným skupinám občanov zmysluplnejší pobyt v jestvujúcich zariadeniach a poskytnúť im šancu na opätovnú reintegráciu do spoločnosti prípravou na pracovné uplatnenie,
- ♦ zavedenie systému celoživotného vzdelávania zamestnancov v zariadeniach sociálnych služieb s dôrazom na zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta,
- ♦ ...

OPATRENIE 6.3:

Prevenia sociálneho vylúčenia a zintenzívnenie komunitných činností

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ zabezpečenie dostupnosti služby krízovej intervencie,
- ♦ zabezpečenie dostupnosti služieb včasnej intervencie s prepojením organizácií poskytujúcich služby,
- ♦ rozšírenie priestorových kapacít pre rozvoj komunitnej práce vo vybraných lokalitách mesta,
- ♦ poskytovanie nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu a zosieťovanie poskytovateľov týchto služieb,
- ♦ rozšírenie služieb v denných centrách,
- ♦ rozvoj služieb v oblasti sanácie rodín v riziku,
- ♦ kontinuitu služieb pre marginalizované skupiny obyvateľstva (terénna sociálna práca a zavedené a fungujúce komunitné činnosti),
- ♦ prevenciu sociálno-patologických javov vrátane prevencie závislostí (alkohol, drogy, gamblerstvo a pod.),
- ♦ zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb a základných životných podmienok pre ľudí bez domova,
- ♦ dostupnosť služieb v oblasti pracovnej rehabilitácie a modelového bývania (návrat do života, začlenenie do spoločnosti ľudí so zdravotným postihnutím),
- ♦ ...

OPATRENIE 6.4:

Bezbariérové mesto Prešov

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ zabezpečenie bezbariérovej dostupnosti verejných priestranstiev a verejne dostupných budov na základe pasportu a návrhu bezbariérových riešení,
- ♦ elimináciu bariér v meste (pre imobilných, pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu, pre telesne postihnutých, pre matky s kočíkmi a ďalších v spolupráci s neziskovým sektorom),
- ♦ vytváranie bezbariérových priestorov pre športovú činnosť,
- ♦ zabezpečenie bezbariérovosti pri výstavbe nových verejne dostupných budov,
- ♦ ...

OPATRENIE 6.5:

Vytváranie podmienok mladým rodinám pre ich zotrvanie a kvalitnejší život v meste

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ vytváranie podmienok pre novú výstavbu a výstavbu nájomných bytov v súlade s dopytom,
- ♦ výstavbu dostupných štartovacích bytov pre mladé rodiny alebo osamelých rodičov s deťmi aj rekonštrukciu zdevastovaných bytov vo vlastníctve mesta,
- ♦ zvýšenie kapacity zariadení pre deti do troch rokov veku a rozvoj služieb starostlivosti o deti do 3 rokov (dostupnosť služby krízovej intervencie pre rodiny /matky/otcov s deťmi do jedného roku veku), rozvoj komunitných aktivít pre rodičov s deťmi v predškolskom veku - podpora aktivít zameraných na rozvoj rodičovských zručností, vedenie domácnosti, osvetovej činnosti na úseku zdravotnej starostlivosti o deti, na

úseku výchovy a vzdelávania detí v predškolskom veku (rozšírenie aktivít v denných centrách),

♦ ...

OPATRENIE 6.6:

Budovanie sociálneho povedomia a zefektívnenie spolupráce verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ kooperáciu a koordináciu kľúčových aktérov v sociálnej oblasti na základe aktualizovaného Komunitného plánu sociálnych služieb v súlade s PRM mesta Prešov,
- ♦ mapovanie a sieťovanie poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Prešov,
- ♦ podporu medzigeneračnej solidarity zahrňujúcu proces aktívneho starnutia,
- ♦ spoločnú propagáciu poskytovania sociálnych služieb,
- ♦ preberanie aktuálnych trendov uplatňovaných v rámci EÚ na skvalitňovanie ponúk sociálnych služieb,
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ Aktualizovaný a realizovaný Komunitný plán v súlade s PRM
- ✓ Rekonštruované a dovybavené pobytové zariadenia Mesta Prešov
- ✓ Vybudovaný útulok pre ľudí bez domova
- ✓ Počet prijímateľov v Zariadení opatrovateľskej služby
- ✓ Zriadené min. 2 pracoviská pracovnej terapie
- ✓ Rozšírené priestory pre komunitné činnosti vo vybraných lokalitách v meste
- ✓ Zavedený systém vzdelávania zamestnancov pobytových zariadení Mesta Prešov
- ✓ Počet bariér/prekážok pre bezbariérový pohyb zdravotne postihnutých na verejných priestranstvách vo verejne dostupných budovách
- ✓ Počet nájomných bytov
- ✓ Počet spoločných projektov/aktivít verejných a neverejných poskytovateľov so zameraním na skvalitňovanie a rozširovanie sociálnych služieb
- ✓ Počet služieb prevencie sociálneho vylúčenia
- ✓ Počet poskytovateľov sociálnych služieb
- ✓ ...

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE DETÍ A MLÁDEŽE

Vzdelávanie je neoddeliteľnou a v dnešnom konkurenčnom prostredí neodmysliteľnou súčasťou osobnostného rozvoja človeka do budúcnosti. Výchova a vzdelávanie je širokou oblasťou, ktorej stav popisuje analytická časť dokumentu v predprimárnom, primárnom (základnom) vzdelávaní, ako aj rámcovo v oblasti stredného a vysokého školstva v meste Prešov. **Stratégia vychádza z predpokladu, že kvalitné vzdelanie v čo najmladšom veku môže mať veľmi výrazný a priaznivý vplyv pre ďalší osobnostný a duševný vývin jedinca, je zameraná na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu v materských a základných školách, vrátane umeleckých škôl a iných výchovno-vzdelávacích inštitúcií.** Kým v niektorých materských školách bude v budúcnosti, na základe demografického vývoja, potrebné rozširovať kapacity, v základnom školstve je možné k roku 2018/2019 očakávať kontinuálny pokles počtu žiakov, čo môže byť predmetom optimalizácie základného školstva.

Významnými opatreniami v predprimárnom i primárnom vzdelávaní sú rekonštrukcie budov a areálov škôl vrátane rekonštrukcií a modernizácií školských jedální a modernizácií vybavenia škôl základným vybavením a didaktickými pomôckami, najmä pre výučbu cudzích jazykov a praktického vyučovania. Spoločnou potrebou sa javí zavedenie systémového správcovstva budov a ich údržby. V súvislosti s výskytom a nárastom sociálno-patologických javov v základných školách je dôležité budovanie bezpečnostných systémov (kamerových systémov) v budovách škôl, ktoré sú nie len prostriedkom pre dokazovanie, ale plnia preventívnu úlohu.

Okrem skvalitnenia prostredia škôl, ďalšou podmienkou skvalitňovania samotného výchovno-vzdelávacieho procesu je moderný a inovatívny prístup (inovatívne metódy a formy) vzdelávania ako v MŠ, tak aj v ZŠ a umeleckých školách aj pre špeciálne skupiny detí ako sú deti nadané, alebo deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Predpokladom pre zavádzanie inovácií sú motivovaní a vzdelaní pedagógovia, využívajúci okrem kontinuálneho vzdelávania aj neformálne vzdelávanie v tejto oblasti.

V súčasnej dobe „počítačov“, okrem mnohých výhod spojených s digitálnou gramotnosťou, vystupujú do popredia aj riziká vplyvu počítačov a internetu na deti a mládež - nedostatok pohybu, športu, odvádzanie pozornosti od školských povinností, oslabovanie schopnosti bežne komunikovať a pod. Okrem inovácií metód a foriem vzdelávania je preto potrebné klásť vysoký dôraz aj na aktívne využívaný voľný čas, podporu zdravia, pohybu a zdravého životného štýlu detí, na podchytenie a rozvoj športových a umeleckých talentov z radov žiakov škôl, cez podporu športových, kultúrnych, umeleckých aktivít na úrovni škôl a mesta a v spolupráci s rôznymi subjektmi pôsobiacimi v týchto oblastiach. Tieto aktivity priamo podporujú napĺňanie plánovaných opatrení v oblasti „Kultúra, šport a cestovný ruch“.

CIEĽ 7: Skvalitniť výchovno-vzdelávací proces v materských školách

OPATRENIE 7.1:

Zlepšenie stavebno - technického stavu budov materských škôl, revitalizácia areálov a modernizácia vybavenia v materských školách

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ rekonštrukciu budov a areálov MŠ na základe vypracovaného plánu a určenia priorít rekonštrukcií a spracovaných potrebných technických dokumentácií vrátane energetických auditov,
- ♦ rekonštrukciu a modernizáciu vybavenia školských jedální podľa pasportu a plánu investícií do školských jedální,
- ♦ vytváranie moderných detských a dopravných ihrísk v areáloch materských škôl,
- ♦ modernizáciu vybavenia materských škôl (základné vybavenie),
- ♦ systémové správcovstvo a údržbu objektov MŠ (znovuzriadenie strediska údržby, ktoré by školám poskytovalo údržbárske a opravárske služby),
- ♦ ...

OPATRENIE 7.2:

Zavedenie inovácií pre výchovu a vzdelávanie v materských školách

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov a zamestnancov školského stravovania,
- ♦ neformálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov,
- ♦ inováciu foriem a metód vzdelávania vrátane, vzdelávacích programov zameraných na podporu inkluzívneho vzdelávania,
- ♦ spoluprácu a výmenu skúsenosti medzi pedagógmi materských škôl rôznych zriaďovateľov a inými relevantnými organizáciami (napr. školský úrad, profesijné organizácie, neziskové organizácie),
- ♦ vybavenie materských škôl modernou výchovno-vzdelávacou technikou, hernými prvkami,
- ♦ vytvorenie podmienok pre výchovno-vzdelávací proces v jazyku národnostných menšín,
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Počet rekonštruovaných a vybavených objektov MŠ z celkového počtu MŠ*
- ✓ *Počet rekonštruovaných a modernizovaných školských jedální*
- ✓ *Zriadený systém správcovstva a údržby objektov MŠ*
- ✓ *Počet zavedených nových inovatívnych foriem a metód vzdelávania*
- ✓ *Vytvorené podmienky pre vzdelávanie v jazyku národnostných menšín*
- ✓ ...

CIEĽ 8: Skvalitniť výchovno-vzdelávací proces pre základné vzdelávanie a záujmovo umelecké vzdelávanie

OPATRENIE 8.1:

Rekonštrukcie školskej infraštruktúry, vrátane areálov škôl a zlepšenie vybavenia siete základných škôl, základných umeleckých škôl, centier voľného času a zariadení školského stravovania

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ optimalizáciu siete základných škôl v meste,
- ♦ odbornú profiláciu ZŠ súčasne s ich dostupnosťou,
- ♦ rekonštrukciu budov a areálov školských ihrísk a hracích plôch ZŠ, na základe spracovaných potrebných technických dokumentácií, vrátane energetických auditov,
- ♦ rekonštrukciu a modernizáciu vybavenia školských jedální podľa pasportu a plánu investícií do školských jedální,
- ♦ systémové správcovstvo a údržbu a objektov škôl (znovuzriadenie strediska údržby, ktoré by školám poskytovalo údržbárske a opravárske služby),
- ♦ zavedenie komplexných bezpečnostných systémov v budovách škôl,
- ♦ ...

OPATRENIE 8.2:

Zvýšenie motivácie na zavedenie nových foriem a metód výchovy a vzdelávania v ZŠ, aktívna podpora zdravia a rozvoja talentu žiakov škôl

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov a zamestnancov školského stravovania,
- ♦ neformálne vzdelávanie pedagógov v oblasti nových foriem a metód vzdelávania,
- ♦ motiváciu mladých perspektívnych pedagógov zostať v obore v školstve a meste Prešov,
- ♦ zdieľanie informácií a výmenu skúseností vo výchovno-vzdelávacom procese medzi školami a relevantnými inštitúciami (napr. VŠ - UNIPO, metodické centrá, predmetové komisie medzi školami),
- ♦ podchytenie a inovatívne vzdelávanie talentovaných detí a detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- ♦ integráciu handicapovaných detí, ako aj detí zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- ♦ architektonickú bezbariérovosť objektov škôl,
- ♦ presadzovanie zdravého životného štýlu, športovanie a aktívny oddych (optimalizácia prístupnosti telovýchovných zariadení a bazénov škôl aj po skončení vyučovania, údržba existujúcich a budovanie nových športovísk a detských ihrísk a pod. mimo areálov škôl),
- ♦ podporu dlhodobých súťaží a preborov žiakov základných škôl,
- ♦ podporu podujatí na území mesta a aktívne zapájanie žiakov materských, základných a základných umeleckých škôl,
- ♦ podporu činností záujmových útvarov na školách a základných umeleckých školách a spoluprácu so spoločenskými organizáciami podporujúcimi ľudové tradície a folklór,

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Počet rekonštruovaných a vybavených objektov ZŠ z celkového počtu ZŠ*
- ✓ *Počet rekonštruovaných a modernizovaných školských jedální*
- ✓ *Zriadený systém správcovstva a údržby objektov ZŠ*
- ✓ *Počet zavedených nových inovatívnych foriem a metód vzdelávania*
- ✓ *Počet talentovaných žiakov na počet všetkých žiakov*
- ✓ *Počet detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na celkový počet žiakov*
- ✓ *Počet integrovaných žiakov*
- ✓ *Počet prístupných areálov škôl pre pohybové a športové aktivity detí aj mimo vyučovacieho procesu*
- ✓ *Počet žiakov aktívne zapojených do udalostí organizovaných školou, mestom*
- ✓ *...*

Prioritná oblasť

KULTÚRA, ŠPORT, CESTOVNÝ RUCH

Kultúra, šport a cestovný ruch sú v rozvoji mesta Prešov ponímané ako jedna rozvojová oblasť, v ktorej uvedené odvetvia vzájomne veľmi úzko súvisia a prinášajú synergické efekty. Prešov je centrom kultúry na severovýchodnom Slovensku s bohatým kultúrnym a športovým dianím, ktoré je potrebné udržať a skvalitňovať najmä rozšírením ponuky pre čoraz náročnejšieho účastníka z rôznych vekových kategórií. **Jedným zo zámerov PRM Prešov je priblížiť kultúru a šport ľuďom na sídliskách, pritiahnúť ľudí za atraktívnymi podujatiami do centra mesta a prispieť tak k oživeniu námestia nie len pre obyvateľov Prešova, ale aj pre návštevníkov v meste.**

Predpokladom zvyšovania návštevnosti na kultúrnych podujatiach a aktívnej účasti verejnosti na športových a pohybových aktivitách je vynovená, rekonštruovaná, ale i dobudovaná kultúrna a športová infraštruktúra. Rekonštruované, obnovené a sprístupnené pamiatkové objekty Mestskej pamiatkovej rezervácie spolu s Národnými kultúrnymi pamiatkami predstavujú pre rozvoj kultúry a cestovného ruchu obrovský význam nie len v rámci mesta, ale aj širšieho regiónu Šariša i v cezhraničnom kontexte. Koncentrácia sprístupnených historických pamiatok a s nimi spojenými atraktívnymi kultúrnymi a športovými udalosťami nadmestského a nadregionálneho významu, by mali byť ťahúňmi návštevnosti mesta.

V oblasti športu sa mesto Prešov bude zameriavať najmä na zlepšovanie podmienok pre podporu športu pre všetkých a to nie len dobudovaním a rekonštrukciou športovej infraštruktúry, ale aj jej sprístupnením pre širšiu verejnosť, systémovou údržbou a spoločným plánovaním a propagáciou podujatí v spolupráci mesta a športových klubov.

Prešov je metropolou Šariša, ktorý je na základe regionalizácie cestovného ruchu SR (2004) zaradený medzi regióny s národným významom v strednodobom a dlhodobom časovom horizonte pre rozvoj cestovného ruchu. Za nosné sa v danom regióne považuje poznávanie kultúrneho dedičstva, pobyt v kúpeľoch, pobyt v lesnom, príp. horskom prostredí s pešou turistikou a zimné pobyty na horách - lyžovanie. Mesto samotné má, podľa uvedenej regionalizácie cestovného ruchu najlepšie predpoklady v rozvoji kultúrneho a športového cestovného ruchu, mestského cestovného ruchu a v okolí mesta v rozvoji letnej turistiky, čo je v priamom prepojení a v súlade s rozvojom kultúry a športu v meste. Pozornosť mesta bude zameriavaná na oživenie námestia (skrásnením, zatraktívnením prostredia, organizovaním podujatí, zaľudnením centra mesta...). V spolupráci s ďalšími subjektmi pôsobiacimi v cestovnom ruchu bude potrebné vytvoriť atraktívne ponuky v oblasti cestovného ruchu tvorbou a skvalitňovaním produktov a služieb, zamerať sa aj na spoločný marketing a propagáciu mesta v súlade s vypracovanou a schválenou marketingovou stratégiou.

Kultúru, šport a cestovný ruch reprezentuje v Prešove celý rad inštitúcií a zariadení z verejného i súkromného sektora, ale aj jednotlivcov. Plánovaným zriadením oblastnej organizácie destinačného manažmentu, v súlade so zákonom o cestovnom ruchu, vznikne príležitosť pre vytvorenie partnerskej platformy, cielenú spoluprácu a financovanie spoločne dohodnutých aktivít.

CIEĽ 9: Zvýšiť návštevnosť kultúrnych podujatí skvalitnením ponuky pre kultúrne a športové vyžitie obyvateľov i návštevníkov mesta

OPATRENIE 9.1:

Podpora aktivít miestnej kultúry

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ vytváranie nových príležitostí na podporu prezentácie kultúry a umenia podporu multimediálnych žánrov, vrátane sídliskovej kultúry aj cez zvýhodnené poskytovanie nevyužitých verejných priestranstiev,
- ♦ podporu podujatí prezentujúcich miestnych umelcov i umelcov z iných miest a regiónov,
- ♦ podporu kultúrnych podujatí a aktivít smerujúcich k oživeniu centra mesta,
- ♦ podporu kultúry národnostných menšín vrátane podpory tvorby knižných publikácií o ich kultúrne, histórii, umení,
- ♦ prípravu výstavných a prezentačných priestorov pre stále i putovné expozície, pre väčšie, masovejšie podujatia, vystúpenia a prezentáciu kultúrnych telies,
- ♦ vytváranie podmienok pre spoluprácu a výmenu interpretov medzi partnerskými mestami a organizáciami,
- ♦ koordináciu prípravy, propagácie a realizácie aktivít/podujatí aktérov kultúry na území mesta,
- ♦ ...

OPATRENIE 9.2:

Modernizácia a dobudovanie kultúrnej infraštruktúry a obnova pamiatkových objektov

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ rekonštrukciu priestorov a budov slúžiacich na kultúrnu a osvetovú činnosť,
- ♦ vybudovanie regionálneho kreatívneho a kultúrneho centra,
- ♦ rekonštrukciu pamiatkových objektov (PKO, Hradobný múr, Neptúnová fontána, Immaculata, Solivar...),
- ♦ programy pre sprístupnenie pamiatkových objektov pre návštevníkov mesta,
- ♦ ...

OPATRENIE 9.3:

Modernizácia a dobudovanie športovej infraštruktúry

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ rekonštrukciu športovej infraštruktúry prioritne vo vlastníctve samosprávy mesta Prešov (velodróom vrátane príľahľých budov, zimný štadión,...),
- ♦ vybudovanie siete cykloturistických trás, turistických chodníkov, tratí pre bežecké lyžovanie, bežeckých tratí pre rekreačných bežcov,

- ♦ budovanie rôznych foriem športovej infraštruktúry (futbalový štadión, plavecký bazén, atletická dráha, parkour a freerunning areál,...)
- ♦

OPATRENIE 9.4:

Zlepšenie podmienok a vytvorenie nových možností pre športovanie všetkých

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA

- ♦ zlepšovanie existujúcej a vytvorenie novej infraštruktúry (kyslíkové dráhy, outdoor senior fitness, pre pohybové aktivity pre skupinu ľudí s obmedzenými možnosťami pohybu...),
- ♦ rekonštruovanie a dobudovanie ihrísk v obytných súboroch,
- ♦ sprístupnenie telovýchovných zariadení a bazénov škôl aj pre verejnosť s vymedzenými podmienkami využívania, bezpečnosti, kontroly,
- ♦ organizovanie, spoluorganizovanie a podporu (finančnú, materiálno-technickú, odbornú...) športových podujatí pre všetkých,
- ♦ vyhľadávanie športových talentov (deti, mládež) v rámci organizovaných športov v športových kluboch a využívanie dotačného systému mesta najmä na podporu rozvoja mládežníckeho športu a mladých talentovaných športovcov,
- ♦ podpora a organizovanie mestských školských športových líg so zapojením detí zo základných škôl,
- ♦ propagovanie športovania (možnosti, kampaň za zdravý životný štýl...),
- ♦ zabezpečenie systémovej údržby športovísk a ihrísk,
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Počet podujatí sídliskovej kultúry*
- ✓ *Počet kultúrnych podujatí pre národnostné menšiny*
- ✓ *Počet nových interaktívnych výstavných a prezentačných priestorov*
- ✓ *Počet vydaných knižných publikácií*
- ✓ *Počet rekonštruovaných objektov kultúrnej infraštruktúry*
- ✓ *Vybudované kreatívne a kultúrne centrum*
- ✓ *Počet rekonštruovaných pamiatkových objektov s kultúrnym využitím*
- ✓ *Počet rekonštruovaných športových objektov*
- ✓ *Počet nových športových objektov*
- ✓ ...

CIEĽ 10: Vytvoriť z mesta Prešov východiskovú destináciu a zázemie služieb cestovného ruchu pre región Šariš

OPATRENIE 10.1:

Zatraktívnenie a oživenie najmä centra mesta

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ organizovanie regionálnych a národných podujatí, s cieľom pritiahnúť viac mimo prešovských návštevníkov,
- ♦ zatraktívnenie vzhľadu mesta (kreatívne riešenia drobnej architektúry, zelene, kveteny, sochy...),
- ♦ oživenie centra mesta ako výstavného miesta, miesta kultúrno-spoločenských podujatí, oddychovej zóny pre rodiny s deťmi a pod.
- ♦ ...

OPATRENIE 10.2:

Tvorba produktov cestovného ruchu a skvalitnenie služieb cestovného ruchu v spolupráci s Oblastnou organizáciou cestovného ruchu (OOCR) a ďalšími subjektmi v cestovnom ruchu

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ vyvíjanie nových produktov a služieb,
- ♦ rozširovanie služieb MIC (informačné, sprievodcovské služby...)
- ♦ zvýšenie kvality ubytovacích a stravovacích služieb,
- ♦ zvýšenie ponuky a kvality návštevníckeho servisu v meste,
- ♦ etablovanie príchodovej (incomingovej) inštitúcie pre cestovný ruch pre región Šariš,
- ♦ vzdelávanie poskytovateľov služieb cestovného ruchu,
- ♦ ...

OPATRENIE 10.3:

Marketing a propagácia mesta

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ založenie organizácie destinačného manažmentu (OOCR) a rozširovanie súkromno-verejných partnerstiev na podporu rozvoja cestovného ruchu,
- ♦ vytvorenie marketingových nástrojov pre mesto Prešov a región Šariš (rozšírenie web stránky mesta a web stránky MIC; využívanie médií; propagačné materiály, vrátane CD/DVD; prezentácie, výstavy, veľtrhy; propagácia folklóru a tradícií, lokálnej gastronómie a kultúrno-historického potenciálu a ďalšie) v súlade s marketingovou stratégiou mesta,
- ♦ ciele spoluprácu a koordináciu so subjektmi cestovného ruchu v regióne a na Slovensku (KOCR PSK, SACR, OOCR v iných regiónoch a ďalšie....),
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Založená a funkčná organizácia destinačného manažmentu (OOCR)*
- ✓ *Zavedený systém hodnotenia kvality ubytovacích, reštauračných služieb a iných služieb CR na území mesta*
- ✓ *Počet sprístupnených pamiatok*
- ✓ *Počet nových produktov a služieb CR*
- ✓ *Počet prenocovaní v meste*
- ✓ *Zriadenie incomingovej inštitúcie v Prešove pre región Šariš*
- ✓ ...

Programová oblasť

EFEKTÍVNE SPRAVOVANIE

Je preukázané, že existuje silná korelácia medzi efektívnym spravovaním mesta a dynamikou jeho rozvoja a súčasne, že existuje korelácia medzi kvalitou spravovania a dôverou voličov k fungovaniu daného systému. Zároveň je preukázané, že koreluje aj kvalita spravovania so zmenou myslenia a konania subjektov, ktoré sa majú podieľať, či podieľajú na synergickom efekte rozvoja územia. Teda, že kvalita spravovania má priamy vplyv na dynamiku miestneho rozvoja.

Mesto Prešov si je vedomé, že kľúčovými princípmi efektívneho spravovania je:

- zdieľanie spoločnej vízie,
- komunikácia so všetkými skupinami v komunite, aby sa stali súčasťou samosprávneho procesu v meste,
- účinné pravidlá personálnej práce a kontroly,
- informovanosť,
- oceňovanie a implementácia dobrých nápadov subjektov pôsobiacich na území mesta ako aj aktívnych občanov.

Zvyšovanie kvality mestskej samosprávy je v programe rozvoja mesta Prešov založené jednak na optimalizácii organizačných procesov a technických podmienok pre činnosť samosprávy, súčasne s budovaním jej odborných kapacít, ale tiež na skvalitnení rozhodovacích procesov podporených zlepšením internej a externej komunikácie. Súčasťou tohto procesu je zlepšovanie kvality a dostupnosti služieb samosprávy pre občanov prostredníctvom elektronizácie samosprávy, teda zavádzanie a rozširovanie elektronických služieb. Veľmi dôležitú úlohu, ktorú si program rozvoja vytýčil v oblasti dobrého spravovania, zohrá zavedenie systému protikorupčných opatrení. Ako jedna z výziev pre spravovanie rozvoja mesta sa javí zvýšenie ingerencie samosprávy do organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a spoločností s jeho majetkovou účasťou.

CIEĽ 11: Zvýšiť kvalitu spravovania mestskej samosprávy za účelom dosiahnutia vyššej dynamiky rozvoja územia

OPATRENIE 11.1:

Optimalizácia organizačných a hodnotiacich procesov pre činnosť samosprávy, vrátane zavedenia protikorupčných opatrení

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ systém fungovania činností samosprávy mesta, implementácie PRP Prešov a skvalitnenie previazanosti PRM Prešov a Územného plánu (ÚP),
- ♦ systém vyhodnocovania efektívnosti a účinnosti interných predpisov,
- ♦ zavedenie samohodnotiaceho systému hodnotenia kvality, efektívnosti a výkonnosti samosprávy mesta (CAF) v nadväznosti na už zavedený manažérsky systém kvality v zmysle ISO 9001,
- ♦ definovanie (audit) priestoru pre korupciu pri rozhodovaní mesta,

- ♦ návrh a komunikáciu protikorupčných opatrení,
- ♦ implementáciu a vyhodnocovanie protikorupčných opatrení,
- ♦ ...

OPATRENIE 11.2:

Zvýšenie odborných kapacít mestskej samosprávy

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ analýzu potrieb a plán vzdelávania zamestnancov mesta,
- ♦ mechanizmus permanentného odborného rastu zamestnancov samosprávy mesta,
- ♦ realizáciu interného a externého vzdelávania výkonných pracovníkov mesta,
- ♦ prípravu a realizáciu vzdelávacieho modulárneho programu zameraného na posilnenie kompetencií (vedomosti, zručnosti a postoje) volených predstaviteľov samosprávy mesta a neposlancov - členov komisií mestského zastupiteľstva,
- ♦ ...

OPATRENIE 11.3:

Zlepšenie internej a externej komunikácie samosprávy mesta

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ analýzu systému internej komunikácie mesta - MsÚ a vedenia mesta (komunikačné kanály, zdroje úloh, evidencia a určovanie úloh, kontrola plnenia úloh) a MsÚ a Mestské zastupiteľstvo (MZ),
- ♦ opatrenia na zefektívnenie internej komunikácie,
- ♦ komunikačnú stratégiu mesta (cielená externá komunikácia - Čo komunikovať, Prečo komunikovať, s Kým a Ako komunikovať),
- ♦ rozvoj hlavného informačného portálu mesta,
- ♦ vybudovanie a rozvoj mobilných aplikácií,
- ♦ dobudovanie verejného a užívateľsky prístupného portálu s GIS údajmi využiteľnými pre verejnosť,
- ♦ digitalizáciu a sprístupnenie dát verejnosti,
- ♦ novelizáciu súvisiacej mestskej legislatívy (VZN) a interných predpisov mesta,
- ♦ otvorenú samosprávu - zverejňovanie informácií nad rámec zákona,
- ♦ ...

OPATRENIE 11.4:

Využívanie IKT pre zefektívnenie interných činností vo vnútri samosprávy, vrátane vzťahu MsÚ a MZ

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ optimalizáciu a zjednodušenie výkonu samosprávnych rozhodovacích procesov využívaním IKT,
- ♦ manažérsky informačný systém mesta Prešov pre efektívne riadenie a rozhodovanie,
- ♦ vytvorenie digitálneho archívu dokumentov (digitalizácia),
- ♦ ...

OPATRENIE 11.5:

Zvýšenie účasti organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a spoločností s majetkovou účasťou mestskej samosprávy na rozvoji mesta

ČINNOSTI ZAMERANÉ NA:

- ♦ analýzu činností organizácií a spoločností mestskej samosprávy v závislosti od zámerov a cieľov rozvoja mesta,
- ♦ vypracovanie a schválenie rozvojových plánov organizácií a spoločností v súlade s cieľmi rozvoja mesta,
- ♦ monitoring a vyhodnocovanie plnenia definovaných cieľov a opatrení vo väzbe na rozvojový plán mesta,
- ♦ ...

INDIKÁTORY VÝSTUPOV:

- ✓ *Zavedený systém implementácie Programu rozvoja mesta*
- ✓ *Počet vzdelávacích aktivít pre volených a výkonných zástupcov mesta*
- ✓ *Vytvorená a realizovaná komunikačná stratégia*
- ✓ *Počet elektronických služieb pre verejnosť*
- ✓ *Zavedený systém protikorupčných opatrení a jeho vyhodnocovanie*
- ✓ *Zavedený manažérsky informačný systém mesta Prešov pre efektívne riadenie a rozhodovanie*
- ✓ *Počet vypracovaných rozvojových plánov organizácií a spoločností, ktoré sú v súlade s PRM mesta Prešov, vrátane ich monitoringu a vyhodnocovania*
- ✓ ...

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

Bike&Ride	parkovacie miesta pre cyklistov
CAF	Common Assessment Framework (systému hodnotenia kvality)
CO ₂	oxid uhičitý
CMZ	Centrálna mestská zóna
CNG	Compressed Natural Gas – stlačený zemný plyn
CR	Cestovný ruch
DPMP	Dopravný podnik mesta Prešov
EÚ	Európska únia
GIS	Geografický informačný systém
GPS	Globálny lokalizačný systém
IAD	Individuálna automobilová doprava
IDS	Integrovaný dopravný systém
IKT	Informačné a komunikačné technológie
IPC	Inovačné partnerské centrum
IPZ	Industrial Park Prešov - Záborské
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
Kiss&Ride	Parkovanie na okraji cesty pri stanici
KKP	Kultúrny a kreatívny priemysel
KOCR	Krajská organizácia cestovného ruchu
LPG	Skvapalnený ropný plyn
LNG	Liquifid Natural Gas
MaSP	Malé a stredné podniky
MHD	Mestská hromadná doprava
MIC	Mestské informačné centrum
MPR	Mestská pamiatková rezervácia
MPSVaR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny
MsP	Mestská polícia
MsR	Mestská rada
MsÚ	Mestský úrad
MsZ	Mestské zastupiteľstvo
MŠ	Materská škola
MÚSES	Miestny územný systém ekologickej stability
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NDS	Národná diaľničná spoločnosť
NKP	Národná kultúrna pamiatka
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu

OZE	Obnoviteľné zdroje
Park&Ride	Zaparkovanie auta na okraji mesta s následným využitím VOD
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PKO	Park kultúry a oddychu
PM 10	Prachové častice o veľkosti 10 mikrometrov
PRM	Program rozvoja mesta Prešov
PSK	Prešovský samosprávny kraj
PZ SR	Policačný zbor Slovenskej republiky
RPIC	Regionálne poradenské a inovačné centrum
SACR	Slovenská agentúra pre cestovný ruch
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SEA	Posudzovanie vplyvov na ŽP
SOPK	Slovenská obchodná a priemyselná komora
SR	Slovenská republika
SWOT	S - silné stránky, W - slabé stránky, O - príležitosti, T - ohrozenia
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
ŠZ	Špeciálne zariadenie
TsMP	Technické služby mesta Prešov
UNIPO	Prešovská univerzita
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚP	Územný plán
ÚPN	Územný plán
ÚPSVAR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚPSÚ	Územný plán sídelného útvaru
VOD	Verejná osobná doprava
VOK	Veľkoobjemové kontajnery
VŠ	Vysoká škola
VZN	Všeobecné záväzné nariadenie
ZAKOS	Základný komunikačný systém
ZŠ	Základná škola
ŽP	Životné prostredie